

esinin cildi ve yaprakları kaydedilmemiş) kelimesine yer verilmiş. Sözlük'te Türkçe dışındaki dillere ait bu listelerde kelimelerin çoğuna yer verilmediği anlaşılıyor. Evliya'nın bu kelimelere verdiği ve bugünkü Türkçede anlaşılmasız olan karşılıklar Dankoff'un İngilizce çevirisi esas alınarak çevrile iyi olurdu. Mesela Abhazca *abxuş* kelimesine Evliya'nın verdiği *avret* kelimesini nasıl anlayacağız. 'Kadın' mı, 'dinen örtülmesi gereken vücut uzuvları' mı, 'eş' mi? Dankoff'un *avrete* verdiği *wife* karşılığı çevrilseydi bu kelimeye anlamamız kolaylaşmış olurdu.

Bu çalışmayla Türkoloji literatürünün önemli kaynaklarından biri Türkçeye kazandırılmış oldu. Hem eseri hazırlayan sayın Dankoff'a, hem de onu dilimize kazandıran sayın Tezcan'a bu emeklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Hayati DEVELİ

I. Kırşehir Kültür Araştırmaları Bilgi Şöleni (8-10 Ekim 2003) Bildiriler, Hazırlayan: Yard. Doç. Dr. Ahmet Günşen, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Yay. Nu: 1, Kırşehir 2004, 605 sayfa.

Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi tarafından 8-10 Ekim 2003 tarihleri arasında düzenlenen I. Kırşehir Kültür Araştırmaları Bilgi Şöleni'nde sunulan bildiriler, Yard. Doç. Dr. Ahmet Günşen tarafından hazırlanarak basılmıştır. Kitapta, tarih, dil, edebiyat, eğitim, astronomi üzerine sunulan 39 bildirin metni yer almaktadır. Bu bildirilerden dil ve edebiyat ile ilgili olanlarına kısaca değinmek istedik.

Mehmet Atılğan'ın "Dadaloğlu ve Kaman" başlıklı bildirisinde (s. 27-39), Dadaloğlu'nun Anadolu'nun birçok yöresinde dolaştıktan sonra ömrünün son yıllarını Kırşehir'e bağlı Kaman'da geçirdiği belirtilmiş ve bu yörede bulunduğu zamanlarda yazdığı şiirlerine yer verilmiştir.

Mustafa Aysal'ın "Kırşehir ve Yöresi Ağızlarında Tarım Âletleri Adları" başlıklı bildiri (s. 41-58), Türk onomastiğine dikkate değer bir katkı sağlamıştır. Çalışmada Kırşehir ve yöresi ağızlarında, on dokuz yerleşim biriminde kullanılan tarım âletlerinin ve bazı aksamın adları, bu adların oluşumları, Ahmet Günşen'in *Kırşehir ve Yöresi Ağızları Sözlüğü* (Kırşehir, 2001) adlı eserinden yararlanılarak verilmiştir. Araştırmanın sınırları çerçevesinde, çeşitli söyleyiş özellikleri de dahil olmak üzere konuyla ilgili 241 isim tespit edilerek açıklanmış ve tasnif edilmiştir.

Salih Demirbilek'in "Kırşehir Ağzında Edatlar" başlıklı bildirisinin (s. 127- 132) başında, edatlarla ilgili aydınlatılmamış iki probleme; terim kargaşası ve edatların mahiyetiyle ilgili görüş farklılıklarına kısaca değinildikten sonra, Ahmet Günşen'in *Kırşehir Yöresi Ağızları ve Kırşehir Yöresi Ağızları Sözlüğü* adlı eserlerinden faydalanılarak Kırşehir yöresinde kullanılan edatlar tespit edilmiş, bunlar yapı ve görevlerine göre sınıflandırılarak anlatılmıştır.

Hayati Develi'nin "Kadı Burhaneddin'in Dili Azerbaycan Türkçesi Midir?" başlıklı bildirisinde (s.133-143), 14. yüzyıl Türkiye Türkçesi'nin başta gelen yadigarlarından biri olan Kadı Burhaneddin Divanı'nın dil özellikleri, fonolojik ve morfolojik kriterlere göre incelenmiş ve *Divan*'ın dilinin Azerbaycan Türkçesi ağızı olarak değil de Türkiye Türkçesi ağızı olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Levent Doğan- Oğuzhan Durmuş'un "Türk Dilinde Kalınlık-İncelik Uyumu Bakımından +ki Eki" başlıklı bildirisinde (s.159-167), Türkçe'nin hatta Ural- Altay grubu dillerin başta gelen özelliklerinden olan kalınlık-inceciklik (dil) uyumunun Türkiye Türkçesi'ndeki istisnalarından biri olan +ki eki üzerinde durulmuş; tarihi ve çağdaş Türk lehçeleri ile mukayese edilerek ekin,Türkçe'nin genel gramerinde kalınlık- incelik uyumunu bozmadığı, Türkiye Türkçesinde tek şekilli olması hususunda genel görüşün Farsça "ki" edatının fonetik baskısı olduğu belirtilmiş, söz konusu ekin durumunun Anadolu ağızlarının sınıflandırılmasında da bir ölçü olarak kullanıldığı söylenmiştir.

Tuncer Gülensoy, "Türkiye Türkçesi'ndeki Kelimelerin Soyağacı- Etimolojik Sözlük Denemesi-" başlıklı bildirisinde (s. 211-213) Gülensoy, daha önce yapılan etimolojik sözlük denemelerinde Türkiye Türkçesi için tutulan yöntemin verimsiz olduğunu ; daha ziyade yabancı araştırmacıların Türk dilinin etimolojik sözlüklerini hazırladıklarını; öte yandan bu sözlükleri hazırlayanların bir kısmının da Türkçe kelimelerin kökenini başka bir dile götürme zihniyetinde olduklarını söyledikten sonra kısaca bu alanda çalışanları sıralamıştır. Yeni bir etimolojik sözlük denemesine giriştiklerini bildiren Gülensoy, kullanacakları yöntemi de vermiştir.

Ahmet Günşen,'in "Kırşehir ve Yöresi Ağızlarında Yaşayan Eski/Arkaik Unsurlar" adlı bildirisinde (s. 253-269), Batı grubu ağızlarına dahil olan Kırşehir ve yöresi ağızlarında yaşayan arkaik/ eski unsurlar, Günşen'in *Kırşehir ve Yöresi Ağızları* (Günşen, 2000) adlı doktora tezi ile *Kırşehir ve Yöresi Ağızları Sözlüğü* (Günşen, 2001) çalışmalarında sunulan malzemenin hareketle ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz varlığı olmak üzere üç başlık altında değerlendirilmiştir.

Nevzat Özkan'ın " Anadolu Ağızlarında Kullanılan +(I)yİñ eki" başlıklı bildirisinde (s.431-435), +(I)yİñ ekinin +(I)ñ iyelik 2. teklik şahıs eki ile, +İñ ilgi ekinin birleşmesiyle oluştuğu belirtildikten sonra, Anadolu ağızlarındaki kullanımlarına değinilmiş ve bu birleşik ekin, Anadolu ağızlarının tasnifinde bir kıstas olarak ön plâna çıkabilecek ölçüde belirleyici bir morfofonem olduğu söylenmiştir.

Mahmut Sarıkaya'nın "Türkçede h~f Denkleşmesi ve Kırşehir Yöresindeki Örnekleri" adlı bildirisinde (s. 471-490), Anadolu Ağızlarının hiç birisinde tam olarak hâkim olmayan, bazı bölgelerde hiç görülmediği hâlde bir çok yöre ağızında yaygın bir şekilde tespit edilebilen bir ses olayı olan h~f denkleşmesi/ geçişleri/ değişimleri, Kayseri, Kars, Kırşehir yöresindeki örnekler ile daha önce yapılan ağız çalışmaları taranıp Derleme Sözlüğü'ndeki örneklerle karşılaştırılarak ortaya konulmuştur.

Funda GÖKÇE

Prof. Dr. Gürer Gülsevin-Doç. Dr. Erdoğan Boz, *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara 2004, 278 sayfa.

Türkiye Türkçesi'nin tarihî şekli olan Eski Anadolu Türkçesi, Türk dünyasının en büyük grubunu oluşturan Oğuzların bilinen en eski yazı dilidir. Başta Türkiye Türkçesi olmak üzere, Türkçe'nin pek çok sahasının aydınlatılması için Eski Anadolu Türkçesi'nin ayrıntıları ile bilinmesi gerekmektedir. Bu amaca hizmet eden elimizdeki çalışma, "Giriş", "Dil Özellikleri" ve "Şekil Bilgisi" bölümlerinden oluşmuştur.